

USTAVNI SUD CRNE GORE

Podgorica

Vlada Crne Gore razmotrila je inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti člana 14, 16, 17, 18, 19 i 21 Zakona o autoputu Bar-Boljare ("Službeni list Crne Gore", broj 52/14), koju je podnijela NVO „MANS“ iz Podgorice 23. decembra 2014. godine, na sjednici od 29. januara 2015. godine i daje sljedeće:

MIŠLJENJE

NVO „MANS“ iz Podgorice podnijela je Inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti čl. 14, 16, 17, 18, 19 i 21 Zakona o autoputu Bar-Boljare („Službenom listu CG“, broj 52/14).

U dostavljenoj inicijativi se navodi da je osporenim čl. 14, 16, 17, 18, 19 i 21 Zakona o autoputu Bar-Boljare propisano da izvođač radova koji je angažovan na izgradnji autoputa Bar-Boljare može koristiti tehničko-građevinski kamen do kojeg dođe u postupku izvođenja radova na izgradnji autoputa, da se porez na dodatu vrijednost plaća po stopi od 0% na promet proizvoda i usluga namijenjenih za izgradnju autoputa koje realizuje izvođač radova ili se ta realizacija realizuje za račun izvođača radova na izgradnji autoputa, da porez na dohodak fizičkih lica koji je ostvaren u Crnoj Gori ne plaćaju lica zaposlena kod izvođača radova, a koja nijesu državljani Crne Gore ili nemaju prebivalište u Crnoj Gori, da se strani državljanin zaposlen kod izvođača radova, a koji je angažovan na izgradnji autoputa, oslobađa plaćanja doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, da se pravnom licu čiji je osnivač stoprocentni vlasnik izvođač radova osnovanom u Crnoj Gori obračunati porez na dobit ostvaren iz prihoda od izgradnje autoputa za period od šest godina od početka izgradnje autoputa umanjuje u iznosu od 100%, te da je od plaćanja carine oslobođen građevinski materijal namijenjen za izgradnju autoputa, oprema namijenjena za ugradnju u objekte autoputa.

Nadalje u inicijativi se navodi:

Suprotno Ustavu Crne Gore osporenim zakonom kineskim kompanijama CCCC i CRBC koje su izabrane za izvođače radova na realizaciji autoputa Bar-Boljare omogućavaju se brojne povlastice zahvaljujući kojima mogu da snize troškove poslovanja i maksimizuju profit u Crnoj Gori te da se ovakvim propisivanjem kineske kompanije po ovom zakonu dovode u povoljniji i privilegovan položaj, čime se povređuje ustavni princip jednakosti građana koji nalaže jednako postupanje u istim pravnim situacijama. Na isti način se bitno narušava i ograničava slobodna konkurencija i podstiče neravnopravan, monopolski i dominantan položaj na tržištu samo za određenog izvođača.

U vezi navedenog ističemo da pomenute kineske kompanije nijesu izabrane za izvođača radova na izgradnji autoputa Bar-Boljare, odnosno samo je jedna od pomenutih kompanija i to kompanija CRBC izabrana za izvođača radova na jednoj dionici autoputa Smokovac-Mateševo, dok će se izbor drugih izvođača radova na preostalim dionicama, obavljati naknadno i na njih će takođe biti primjenjivane odredbe osporenog zakona.

Autoput Bar-Boljare predstavlja najveći investicioni projekat koji se realizuje u Crnoj Gori, koji je po svojim karakteristikama složen i specifičan i prvi je projekat ove vrste u Crnoj Gori.

Nadalje ističemo da je osnov za donošenje Zakona o autoputu Bar-Boljare sadržan u odredbi člana 16 tački 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom u skladu sa Ustavom uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru, te da je ovaj zakon zasnovan na članu 140 stav 2 Ustava Crne Gore na osnovu kojeg država ima pravo da podstiče ravnomjerniji ekonomski razvoj svih njenih područja, čemu će svakako izgradnja autoputa dati snažan doprinos.

Članom 2 Zakona o autoputu Bar-Boljare je propisano da je autoput javno dobro od interesa za Crnu Goru.

Takođe ističemo da osporeni zakon nema sistemska obilježja, on je poseban zakon (*lex specialis*), koji propisuje posebna pravila primjenjiva isključivo na projekat izgradnje autoputa i ograničenog je vremena trajanja, do okončanja njegove izgradnje.

Ustav Crne Gore ne definiše predmet, postupak i način uvođenja poreza, osnove za oslobađanje od poreza i dažbina, već se zakonom mogu vršiti oslobađanja od plaćanja poreza i drugih dažbina iz kog razloga smatramo da Zakon o autoputu Bar-Boljare nije nesaglasan sa Ustavom Crne Gore.

U praksi savremenih poreskih sistema postoje brojne podsticajne mjere kojima se uvode poreske i carinske olakšice i oslobađanja. Ove mjere imaju prioritetni cilj ostvarivanje ekstrasfiskalnih ciljeva poreza kao što su privredni rast i anticiklični efekat.

Dakle, zakonom se određuje poreska i carinska politika, određuje vrsta, obim i uslovi priznavanja poreskih i drugih oslobađanja određenim subjektima.

Takođe, ističemo da je osporeni član 14 Zakona o autoputu Bar-Boljare koji se odnosi na pravo korišćenja tehničko-građevinskog kamena, u skladu sa Ustavom Crne Gore. Naime, riječ je o kamenu kojeg izvođač radova iskopa u toku izgradnje i isti preradi i ponovo koristi u svrhu izgradnje. To nije i ne može biti predmet koncesije, već je ovo pitanje u načelu regulisano članom 25, a u vezi sa članom 4 tačkom 4 Zakona o rudarstvu („Službeni list CG“ br. 65/08, 74/10). U suštini u ovom članu radi se samo o potrebi preciziranja, već definisanog prava, ali sada samo za potrebe izgradnje autoputa.

Zakon o autoputu Bar-Boljare odnosi se na sve subjekte koji su i koji će biti izvođači radova na njegovoj izgradnji, te su odredbama tog Zakona u svemu poštovani ustavni principi jednakosti i ravnopravnosti.

Osporenim članovima Zakona o autoputu Bar-Boljare samo je proširen obim subjekata koji imaju pravo na oslobađanje, a obezbijeđeno poštovanje principa jednakosti i ravnopravnosti subjekata u identičnoj pravnoj situaciji.

Iz iznijetog smatramo da Zakon o autoputu Bar-Boljare nije nesaglasan sa Ustavom Crne Gore.